

УДК 657.1

Левченко Н. М.¹

Гвінджилія К. А.²

¹ д-р. держ. упр., проф., завідувач кафедри обліку і оподаткування ЗНТУ

² студ. гр. ФЕУ – 622м ЗНТУ

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ГРАЛЬНОГО БІЗНЕСУ

Відповідно до пп. 14.1.101 п. 14.1 ст. 14 Податкового кодексу лотерея – це масова гра незалежно від її назви, умовами проведення якої передбачається розіграш призового (виграшного) фонду між її гравцями, приз (виграш) в якій має випадковий характер і територія проведення якої не обмежується одним приміщенням (будівлею). Діяльність з проведення лотерей регулюється спеціальним законом.

Приз (виграш) – це кошти, майно, майнові чи немайнові права, які підлягають виплаті (видачі) гравцю у разі його виграшу в державну лотерею відповідно до оприлюднених умов її проведення (ст.1 Закону №5204).

Виплата призів (виграшів) здійснюється за рахунок коштів призового (виграшного) фонду, накопиченого оператором державних лотерей.

Виплата грошових призів державних лотерей здійснюється виключно в національній валюті України (частини перша та четверта ст.12 Закону № 5204).

Оподаткування доходів фізичних осіб регулюється розділом IV Податкового кодексу, відповідно до пп. 163.1.1 п. 163.1 ст. 163 якого об'єктом оподаткування фізичної особи – резидента є загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід.

Згідно з пп. 164.2.8 п. 164.2 ст. 164 цього Кодексу до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податку включаються, зокрема, доходи у вигляді вигравів, призів. При цьому до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податку не включається сума коштів, отримана як виграш, приз у державну грошову лотерею в розмірі, що не перевищує 50 мінімальних заробітних плат, розмір якої встановлюється законом. Сума перевищення оподатковується ПДФО як додаткове благо (пп. 165.1.39 ПК). При цьому, якщо під час проведення розіграшу (конкурсів/акцій) в мережі Інтернет подарунки розповсюджуються серед невизначеного кола платників податку, то вони не оподатковуються ПДФО. Але якщо отримувачами подарунків є конкретні особи, вартість таких подарунків, з урахуванням підпункту 165.1.39 ПК, оподатковується ПДФО на загальних підставах.

Таким чином, у разі наявності у фізичної особи права на отримання виграшу, призу у державну лотерею (наявність лотерейного білета або інших документів, що посвідчують таке право) особа, яка здійснює господарську діяльність з проведення такої лотереї, з метою оподаткування, не включає до оподатковуваного доходу такої фізичної особи (гравця) суму коштів, отриманих як виграш, приз у державну грошову лотерею, якщо розмір цього виграшу, призу не перевищує 50 мінімальних заробітних плат, розмір якої встановлюється законом.

При цьому, відповідно до норм статті 170 ПК (підпункт 170.6.2 пункту 170.6) під час нарахування (виплати) доходів у вигляді вигравів у лотерею, які передбачають попереднє придбання платником податку права на участь у таких лотереях, не беруться до уваги витрати платника податку у зв'язку з отриманням такого доходу, а зазначені доходи остаточно оподатковуються під час їх виплати за їх рахунок.

Порядок нарахування, утримання та сплати (перерахування) податку на доходи фізичних осіб до бюджету визначено нормами ПК, згідно з якими обов'язок нарахування (виплати, надання) оподатковуваного доходу на користь платника податку покладено на податкового агента.

Згідно з підпунктом 170.6.2 пункту 170.6 статті 170 Кодексу податковим агентом – оператором лотереї у строки, визначені Кодексом для місячного податкового періоду, до бюджету сплачується (перераховується) загальна

сума податку, нарахованого за ставкою, визначеною пунктом 167.1 статті 167 Кодексу, із загальної суми виграшів (призів), виплачених за податковий (звітний) місяць гравцям у лотерею.

При цьому податкові агенти – оператори лотереї у податковому розрахунку (форма № 1 ДФ) відображають загальну суму нарахованих (виплачених) у звітному податковому періоді доходів у вигляді виграшів (призів) та загальну суму утриманого з них податку. Крім того, у податковому розрахунку (форма №1 ДФ) не зазначається інформація про суми окремого виграшу, суми нарахованого на нього податку, а також відомості про фізичну особу – платника податку, яка одержала дохід у вигляді виграшу (призу).

Крім того, доходи, визначені ст.163 Податкового кодексу, є об'єктом оподаткування військовим збором (пп.1.2 п.161 підрозділу 10 розділу XX цього Кодексу).

Ставка військового збору становить 1,5% від об'єкта оподаткування, визначеного пп.1.2 п.161 підрозділу 10 розділу XX Кодексу (пп.1.3 цього пункту).

Отже, дохід у вигляді виграшу (призу) у державну лотерею включається до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податку та оподатковується податком на доходи фізичних осіб і військовим збором на загальних підставах.